

Сборник съдебна практика

Дело С-112/13

А
срещу
В и др.

(Преюдициално запитване, отправено от Oberster Gerichtshof)

„Член 267 ДФЕС — Национална конституция — Производство за задължителен инцидентен контрол за конституционност — Проверка за съответствието на национален закон както с правото на Съюза, така и с националната конституция — Съдебна компетентност и изпълнение на съдебни решения по граждански и търговски дела — Липса на местоживеене или на известно местопребиваване на ответника на територията на някоя държава членка — Пророгация на компетентност при явяване на ответника — Особен представител на отсъстващия ответник“

Резюме — Решение на Съда (пети състав) от 11 септември 2014 г.

1. *Преюдициални въпроси — Сезиране на Съда — Компетентност на националните юрисдикции — Национална правна уредба, която задължава общите съдилища, които се произнасят като въззивна или последна инстанция да сезират Конституционния съд с цел отмяна на законите, които противоречат на Хартата на основните права — Приоритет на такова производство за инцидентен контрол — Невъзможност общият съд непосредствено да се произнесе по спора, като остави без приложение посочения закон — Допустимост — Условия — Преценка от страна на националната юрисдикция*

(член 267 ДФЕС, член 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз)

2. *Съдебно сътрудничество по граждански дела — Съдебна компетентност и изпълнение на съдебни решения по граждански и търговски дела — Регламент № 44/2001 — Пророгация на компетентност — Явяване на ответника по смисъла на член 24 от Регламент № 44/2001 — Понятие — Явяване на особен представител на отсъстващия ответник — Изключване — Условия*

(член 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз, член 24 от Регламент № 44/2001 на Съвета)

1. Правото на Съюза, и по-специално член 267 ДФЕС, трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска национална правна уредба, съгласно която произнасящи се като въззивна или последна инстанция общи съдилища са длъжни, когато считат, че даден национален закон противоречи на член 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз, да сезират по време на производството Конституционния съд с цел отмяна на закона в неговата цялост, вместо само да се задоволят с това да не прилагат закона, когато приоритетът на това производство може да попречи — както преди отправянето на такова искане за отмяна до националната юрисдикция, която упражнява контрол за конституционност на законите, така и евентуално след решението

на тази юрисдикция по посоченото искане — тези общи съдилища да упражнят правото, съответно да изпълнят задължението си да сезират Съда с преюдициални въпроси. От друга страна, правото на Съюза, и по-специално член 267 ДФЕС, трябва да се тълкува в смисъл, че допуска такава национална правна уредба, когато посочените общи съдилища имат възможност:

- да сезират Съда с всеки преюдициален въпрос, който сметат за необходим, и във всеки момент от производството, който според тях е подходящ, включително след приключването на производство за инцидентен общ контрол на законите,
- да приемат необходимите мерки, за да обезпечат временната съдебна защита на гарантираните от правния ред на Съюза права, и
- след приключването на производството за посочения инцидентен контрол да оставят без приложение разглежданата национална законова разпоредба, ако считат, че тя противоречи на правото на Съюза.

Запитващата юрисдикция трябва да провери дали националната правна уредба може да се тълкува съобразно тези изисквания на правото на Съюза.

(вж. точка 46; точка 1 от диспозитива)

2. Член 24 от Регламент № 44/2001 относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела във връзка с член 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз трябва да се тълкува в смисъл, че когато съгласно националната правна уредба по отношение на ответник, на когото не е връчена искова молба или жалба за образуване на производство поради липса на известно местопребиваване, национален съд назначи особен представител на отсъстващия ответник, явяването на особения представител на отсъстващия ответник не е равностойно на явяването пред съд на ответника по смисъла на член 24 от посочения регламент, с който се установява международната компетентност на този съд.

Всъщност мълчаливата пророгация на компетентност съгласно член 24, първо изречение от Регламент № 44/2001 се основава на съзнателния избор от страните по спора на тази компетентност, което предполага, че ответникът знае за започналото срещу него производство. Обратно, отсъстващ ответник, на когото не е връчена исковата молба или жалбата за образуване на производството и който не знае за започналото срещу него производство, не може да се счита, че е приел мълчаливо компетентността на сезирания съд.

Освен това отсъстващ ответник, който не знае за предявения срещу него иск, както и назначаването на особен представител на отсъстващия ответник, не може да предостави на този особен представител цялата необходима информация, за да се прецени международната компетентност на сезирания съд, и да му позволи да оспори ефективно тази компетентност или съзнателно да я приеме. При тези обстоятелства явяването пред съд на посочения особен представител на отсъстващия ответник също така не може да се счита за равностойно на мълчаливо приемане от страна на посочения ответник.

Във връзка с това в случай, при който документът за образуване на производството не е бил връчен на ответника, чието местоживее е в държава членка, различна от тази на сезирания съд, установяването на международната компетентност на последния поради явяване на назначения особен представител на отсъстващ ответник не може да бъде считано, че е с предвидим характер.

Гарантираното на ищеца от член 47 от Хартата право на ефективни правни средства за защита, което трябва да се прилага успоредно с правото на защита на ответника в рамките на Регламент № 44/2001, не налага различно тълкуване на член 24 от посочения регламент.

Тълкуване на член 24 от Регламент № 44/2001, според което попечител или особен представител на отсъстващия ответник може по смисъла на посочения член 24 от регламента да се явява за този ответник, не би могло да се приеме, че установява справедлив баланс между правото на ефективни правни средства за защита и правото на защита. Всъщност това тълкуване лишава този ответник от възможността да постигне зачитане на правото си на защита, като по силата на член 34, точка 2 се противопостави на признаването на произнесеното срещу него съдебно решение.

(вж. точки 54, 55, 57, 58, 60 и 61; точка 2 от диспозитива)